

15) Ինչպե՞ս է Յիսուսի մկրտութեան պատկերագրութիւնը հայկական աւանդութեան մէջ:

Յովհաննէս Մկրտիչը պատկերին աջ կամ ձախ կողմը, անապատի հագուստով, երկար մազերով, մօրուսաւոր եւ տարիքոտ մարդու նման հակառակ, որ ան Յիսուսէն մեծ էր միայն կէս տարի: Այս պատկերագրութեան հիմքը Յովհաննէս Մկրտիչի աւետարանական նկարագրութիւնն է (տես՝ Մատթ. է. եւ Մարկ. 1/6), անոր աջ ձեռքը Յիսուսի գլխուն վրայ, իսկ ձախը դէպի վեր կամ ներքեւ:

Յիսուսի ոտքերուն մօտ կան ձուկեր, որոնք կը խորհրդանշեն անոր հետ փրկագնուած մարդկանց, իսկ անոր ոտքերուն տակ օձագալար կամ կծկըւած մարմինով պարտուած սատանայ վիշապ մը: Սատանայ կամ հրէշանման արարած պատկերելու (գծելու) հիմքը 74/13 Սաղմոսն է, որ իր մեկնաբանական արտացոլումը կը գտնէ նաեւ հայրաբանական գրականութեան մէջ: Յովհաննէս Մկրտիչը եւ հրեշտակները նոյն լուսապսակով են՝ ի տարբերութիւն Յիսուսի եւ փառապսակի մէջ երեւցող Ս. Հոգիի խորհրդանիշ աղաւնիին: 5-6-րդ դարերէն սկսած Ս. մկրտութեան մանրանկարներուն մէջ կը տեսնենք նաեւ հրեշտակներ, իրենց ձեռքերուն մէջ սրբիչներ, հագուստներ կամ իւղի սրուակներ: Տիրոջը սպասարկող հրեշտակները կը գտնուին կամ գետի ափին կանգնած, կամ ալ վերէն դէպի երկիր թեքուած:

**ԱՂԱՆԴԱԴՈՐԱԿԱՆ
ՇԱՐԺՈՒՄՆԵՐ**

**ԲԱՍԸԼԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ
ՀԱՄԱՌՕՏ ՊԱՏՄԱԿԱՆԸ
11. ԴԺՈՒՔԻ ԵՒ ՅԱԻԻՏԵՆԱԿԱՆ
ՏԱՆՋԱՆՔ**

Մեծահարուստին եւ աղքատ Ղազարոսի առակին մէջ, Քրիստոս մեծահարուստը կը պատկերացնէ ո՛չ թէ մեռած ու ոչնչացած, այլ «ԴԺՈՒՔԻ ՏԱՆՋԱՆՔՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ» (Ղուկ. 16.23-25): Իսկ Պօղոս առաքեալ, ինչպէս տեսանք, Դատաստանի Օրուան հատուցումին մասին խօսելով կ'ըսէր. «Բայց անոնց, որ [Աստուծոյ] հակառակ են, ճշմարտութեան անհնազանդ եւ անիրաւութեան հնազանդ՝ ԲԱՐԿՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՍՐՏՍԸՏՈՒԹԻՒՆ, ՆԵՂՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՏԱՌԱՊԱՆՔ ՊԻՏԻ ԸԼԼԱՅ, ամէն մարդու վրայ որ չար կը գործէ» (Հռովմ. 2.8-9): Արդեօք այս բացատրութիւնները մահ եւ փճացում կը նշանակեն, թէ ՏԱՆՋԱՆՔ, որմէ փախուստ չունին Եհովայի վկաները: Կարդացէ՛ք նաեւ Մրկ. 9.42-47: Հմմտ. Դան. 12.2: Յովհ. 5.29:

բ- Կ'ըսեն, թէ Սատանան եւ իր արբանեակներն ալ պարզապէս պիտի փճանան եւ ո՛չ թէ յաւիտեան պիտի տանջուին:

Միրելի ընթերցող, ճՐԱԳ քերթը ամէն Կիրակի կը բաժնուի մեր ժողովուրդին, եկեղեցիներու բանկային մօտ: Նաեւ՝ Facebook-ի վրայ փնտռել «Jerak կամ ՃՐԱԳ», ապա սեղմել «Like»ը, կարդալու կամ անդամագրուելու համար:

ՀԱՍՅԷ.

ՔՈՒ ԽՕՍԲԴ ԽՄ ՈՏԹԵՐՈՒՄ ԵՐԱԳ Է ՈՒ ԽՄ ՇԱԽՂՆԵՐՈՒՄ ԼՈՅՍ (Ս. 119-105)

ՃԱ. ՏԱՐԻ ԿԻՐԱԿԻ, 16 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 2018 ԹԻԻ 37

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐՈՒ ԱՍՏՈՒԾԱՆՆԵՐԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՅՈՒՄՆԵՐ
Ես. 49.13-23: Գղ. 6.14-18
ՅԻՍՈՒՄ ԲՐԻՍՏՈՒ ԱԽՏԱՐԱՆԸ ԸՍՏ ՅՈՎՅԱՆՈՒ 3.13-21

ՏՕՆ ՎԵՐԱՅՄԱՆ ՍՐԲՈՅ ԽԱԶԻՆ

Ոչ ոք երկինք ելաւ բացի մարդու Որդիէն, որ իջաւ երկինքէն, ուր կը գտնուէր: Եւ ինչպէս որ Մովսէս պղնձեայ օձը բարձրացուց անապատին մէջ, նոյնպէս ալ պէտք է Մարդու Որդին բարձրանայ, որպէսզի անոր հաւատացողը յաւիտեանական կեանք ունենայ: Որովհետեւ Աստուած այնքա՛ն սիրեց աշխարհը, որ մինչեւ իսկ իր միածին Որդին տուաւ, որպէսզի անոր հաւատացողը չմեռնի, այլ յաւիտեանական կեանք ունենայ: Որովհետեւ Աստուած իր Որդին աշխարհ ղրկեց, ո՛չ թէ որպէսզի Որդին աշխարհը դատապարտէ, այլ որպէսզի աշխարհը փրկէ: Ով որ կը հաւատայ անոր՝ չի դատապարտուիր, իսկ ով որ չի հաւատար անոր, արդէն իսկ դատապարտուած է, Աստուծոյ միածին Որդիին չհաւատալուն համար:

Եւ դատապարտութիւնը այս է: Հակառակ անոր, որ լոյսը աշխարհ եկաւ, մարդիկ խաւարը լոյսէն աւելի սիրեցին, որովհետեւ չարութիւն կը գործէին: Ով որ չար գործ կը կատարէ, կ'ատէ լոյսը եւ լոյսին չի գար, որպէսզի իր գործերը չյայտնուին: Սակայն ով, որ կը կատարէ ինչ որ ճշմարիտ է, լոյսին կու գայ, որպէսզի յայտնի ըլլայ թէ իր գործերը Աստուծոյ կամքին համաձայն գործուած են:

Կրնա՞ք մեյի բացապրել հայկական խաչի չեմին Մասին

Այո: Հայկական Խաչը միշտ դատարկ կը ներկայացուի եւ անոր վրայ չենք հանդիպիր խաչուած Քրիստոսին: Ինչո՞ւ: Որովհետեւ այդպիսով մարդիկ ուզած են խորհրդանշել Քրիստոսի յաղթանակը մահուան առջեւ:

Հայկական խաչերը երբեմն կը ներկայացուին զարդարուած, խաղաղ, տերեւներով եւ ցորենի հասկերով: Ասոնք կը խորհրդանշեն կեանքը, որ ծնունդ կ'առնէ խաչէն, որ այլապէս մահուան ծառայող գործիք մըն էր:

ԽԱՉՎԵՐԱՑ

Ամեն տարի, Սեպտեմբեր 11-ի եւ 17-ի միջեւ գուգադիպող Կիրակի օրը, Հայաստանեայց եկեղեցին կը յիշատակէ իր հինգ տաղաւարներէն մէկը՝ Խաչվերացը: Ինչպէս անունը կը պարզէ Խաչվերացը հայ ժողովուրդին սիրելի խորհրդանիշ դարձած խաչին նուիրուած տօներէն մէկն է:

Խաչի նուիրուած Խաչվերացի տօնը Խաչը փառաբանելու, Խաչը հպարտութեամբ վեր բարձրացնելու տօն մըն է: Այս տօնը հիմնուած է պատմական յստակ եղելութեան մը վրայ, որ տեղի ունեցած է Քրիստոնէութեան սկիզբի տարիներուն: Պատուական դրուագը հետեւեալն է. Պարսիկները Երուսաղէմը աւերելէ ետք կը փախցնեն Քրիստոսի խաչը: Հերակլ կայսրը իր կարգին կ'արշաւէ Պարսկաստան եւ կը վերատիրանայ սուրբ խաչին: Զայն վերցնելով կը վերադառնայ Կ. Պոլիս եւ ժողովուրդին առջեւ հպարտութեամբ բարձրացնելով՝ մուտք կը գործէ քաղաք:

Խաչը վեր առնելու այս առաջին եղելութիւնը կը վերագրուի Երուսաղէմի առաջին եպիսկոպոս Յակոբ Ա-նաբեալին, որ խաչը վեր առնելով՝ օրհնեց ժողովուրդը անոր ըսելով. «Խաչի քո, Քրիստոս, երկիրպագանեմք», այսինքն՝ «Քրիստոս, Խաչիդ առջեւ կը ծնրադրենք ու կ'երկրպագենք»:

Խաչվերացի օրը Հայաստանեայց եկեղեցիէն ներս կը կատարուի թափօր եւ Անդաստան, որուն ընթացքին օրհնութիւն եւ փառք կը տրուի Աստուծոյ իր տուած բարիքներուն եւ առատաձեռնութեան համար եւ յատուկ աղօթքներով կ'օրհնուին աշխարհի չորս ծագերը:

ԽԱՉ ԸՈՒ ԵՂԻՑԻ ՄԵՉ ԱՊԱՒԷՆ (Խաչին ապաւենը խնդրելու մաղթանք)

ԳՐԱԲԱՐ

Խաչ քո եղիցի մեզ ապաւեն, Տէր Յիսուս, յորժամ երեւիս փառօք Հօր ընդ ամպս լուսաւորս: Յայնժամ մեք մի՛ ամաչեսցուք, յուսացեալս ի քեզ. այլ գորութեամբ քո մեծաւ՝ բեհտրեսցուք ըզ աջմէ քումմէ, որպէս գորդիս լուսոյ եւ որդիս տուրնչեանս:

ԱՇԽԱՐԱԲԱՐ

Քու խաչդ մեզի ապաւեն ըլլայ, Տէր Յիսուս, երբ երեւիս հօրը փառքով՝ լուսաւոր ամպերու մէջ: Այն ատեն չամչանմք մեմք՝ քեզի յուսացողներս, այլ քու մեծ գորութեամբդ բերկրիմք քու աջ կողմդ, իբրեւ լոյսի որդիներ եւ փրկուածներ:

Գիտութիւնը՝ կը հպարտացնէ, մինչ սերը՝ հաւատքը կ'ամրապնդէ: (Ա. Կորթ. 8.1)

ՀԱՒԱՏԱՑԵԱԼԻՆ ՎԱՐՁԸՐԸ

Անկասկած, որ դժուար է այս դարու մանաւանդ այս երկրին մէջ, հաւատք ունենալ եւ գործել: Մակայն խնդրողին պիտի տրուի (Մտ. 7.7):

Եթէ մենք առանց երկմտելու աղօթենք Աստուծոյ եւ խնդրենք, որ մեզ զօրացնէ մեր հաւատքին մէջ, Աստուած պիտի լսէ մեր աղօթքը:

Եւ այս բոլորին փոխարէն, սիրելի հաւատացեալ քոյրեր եւ եղբայրներ, Աստուած առատօրէն պիտի վարձատրէ մեզ:

Նոր կտակարանին մէջ յաճախ Աբրահամի անունը յիշուած է իբր օրինակ զօրաւոր հաւատքի:

Յակոբոս առաքեալի Ընդհանրական նամակին մէջ կը կարդանք. «Աբրահամ Աստուծոյ հաւատաց, ու այն իրեն արդարութիւն սեպուեցաւ եւ ինք Աստուծոյ բարեկամ կոչուեցաւ» (Յակ. Ընդ. Բ. 23): Աբրահամ Աստուծոյ բարեկամ կոչուեցաւ: Արդեօք ասկէ աւելի մեծ վարձատրութիւն կարելի՞ է երեւակայել: Արդեօք կա՞յ մէկը, որ չի փափաքիր Աստուծոյ բարեկամը ըլլալու շնորհքին արժանանալ:

Մենք բոլորս ալ, սիրելի հաւատացեալներ, կրնանք Աստուծոյ բարեկամը ըլլալու շնորհքին արժանանալ եթէ հաւատք ունենանք եւ մեր գործերով զօրացնենք մեր հաւատքը՝ ինչպէս ըրաւ Աբրահամ:

Աղօթենք առ բարձրեալն Աստուած, որ Սուրբ հոգիով լեցնէ մեզ, որպէսզի զօրանանք մեր հաւատքին մէջ եւ մեր գործերով կենդանի պահենք մեր հաւատքը, որպէսզի կարենանք Աստուծոյ բարեկամը ըլլալու շնորհքին արժանանալ:

ՆՇԱՆ ՄԻ՛ ԽՆԴՐԵՐ ՈՐՊԷՍՉԻ ՀԱՒԱՏԱՍ

«Ի՞նչ հրաշք պիտի գործես, որպէսզի տեսնենք եւ քեզի հաւատանք. ի՞նչ պիտի ընես» (Յե. 6.30): Շատ տարօրինակ է հրեաներուն այս հարցումը Յիսուսի ուղղուած: Տարօրինակ է անոր համար, որ տակաւին օր մը առաջ Յիսուս հրաշքով մը կերակրած էր հինգ հազար հոգիներ, իսկ հիմա իբրմէ կը խնդրեն հրաշք մը գործել, որպէսզի հաւատային իրեն: Յաճախ մարդիկ նշաններ կը խնդրեն Աստուծմէ եւ կ'ուզեն, որ ան բան մը ընէ, որպէսզի հաւատան իրեն եւ կը մոռնան այն բոլոր բաները զորս Յիսուս ըրաւ իրենց համար շուրջ երկու հազար տարիներ առաջ: Սիրելի՛ հայորդի, դուն ալ Յիսուսէն իր գոյութիւնը փաստող նշան խնդրողներէ՞ն ես: Կասկած մի՛ ունենար Յիսուսի հրաշագործութեան կարողութեան վրայ, բայց մի՛ խնդրեր հրաշք որպէսզի հաւատաս, այլ՝ առանց տեսնելու հաւատալու պարգեւը խնդրէ:

ԱՍՏՈՒԱԾԱՇՈՒՆՉԻ ԸՆԹԵՐՑՈՒՄԸ

Եթէ կարդաս Աւետարանը, մէջդ փափաք կ'արթննայ կոյս, այսինքն՝ մաքուր կեանք մը ապրելու: Կը մերժես առօրեայ կեանքին յատուկ երկրային երեւոյթները. եթէ հարուստ ես, ոչինչ կը համարես հարստութիւնը երբ լսես, թէ ան որ նշանուած էր հիւսնին հետ՝ դարձաւ քու Տիրամայրդ: Եթէ դուն աղքատ ես, չես ամչնար աղքատութենէդ, երբ իմանաս, որ աշխարհի Արարիչը չամչցաւ ամենաաղքատ տունէն (Յովհան Ոսկերեան):